

- Home no. 6 | December 2017 |
- Eerdere edities
- Verenso.nl

Waarom zelf het wiel uitvinden?

Knowledge brokers CVA verbeteren kwaliteit geriatrische revalidatie

Mia Willems, Eugenie Brinkhof, Marike Jansen, Liesbeth van Hoef

mia.willems@ecare4you.nl

Sinds de overgang van de AWBZ naar de Zorgverzekeringswet (Zvw) is de focus in de geriatrische revalidatie nog meer komen te liggen op intensievere samenwerking in de keten met als doel de patiënt sneller terug te laten keren naar huis. In dit artikel leest u hoe deelname aan het knowledge broker netwerk CVA deze ontwikkelingen goed kan ondersteunen.

Elk (geriatrisch) revalidatiecentrum, verpleeghuis of ziekenhuis dat wil werken aan meer evidence based CVA revalidatiezorg kan deelnemen aan het knowledge broker netwerk CVA. Doel van het netwerk, dat onderdeel is van het Kennisnetwerk CVA Nederland, is zorgorganisaties ondersteunen bij de implementatie van de behandelrichtlijnen voor patiënten na een beroerte.

De zorgorganisaties die meedoen, voeren elk jaar een verbeterproject uit dat bijdraagt aan het werken volgens de behandelrichtlijnen. Deze projecten worden uitgevoerd door zogenaamde knowledge brokers. Dit zijn mensen uit de behandelpraktijk: paramedici en verpleegkundigen. In elke deelnemende instelling zijn er twee of drie actief. Deze knowledge brokers krijgen ondersteuning bij de uitvoer van hun verbeterprojecten en ontmoeten elkaar twee keer per jaar tijdens regionale netwerkdagen. Verder krijgen ze toegang tot de digitale Kennisbank Knowledge brokers. In kader 1 leest u meer over de opzet en de voorwaarden van het netwerk.

Kader 1 - Knowledge broker netwerk CVA in de praktijk

- Deelnemers aan het knowledge broker CVA ontmoeten elkaar in regio's. Op dit moment zijn er vijf regio's.
- Nieuwe knowledge brokers krijgen een geaccrediteerde tweedaagse praktisch gerichte scholing over projectmanagement, implementatie en in geringe mate neurorevalidatie.
- Elke deelnemende instelling werkt ieder jaar aan een verbeterproject. Dit wordt ook contractueel vastgelegd. Ook wordt vastgelegd dat de knowledge brokers tijd en ondersteuning van het management krijgen voor het realiseren van hun verbeterproject.
- De knowledge brokers maken jaarlijks een projectplan en voeren dat uit. Ze worden daarbij ondersteund door het Kennisnetwerk CVA NL en hun collega knowledge brokers. De knowledge brokers voeren hun plan uit volgens een landelijk vastgestelde planning.
- Deelname aan het knowledge broker netwerk CVA biedt:
 - twee geaccrediteerde netwerkdagen per jaar
 - toegang tot de Kennisbank Knowledge brokers
 - ondersteuning bij de uitvoer van implementatieprojecten
- In 2018 zijn de kosten voor deelname € 1.706,25 per instelling. Iedere instelling kan voor dit bedrag twee knowledge brokers aanmelden. Zij krijgen een scholing bij de start (eenmalig € 590,- per knowledge broker).

In ruim vijf jaar tijd is het knowledge broker netwerk CVA uitgegroeid tot een samenwerkingsverband van 50 zorgorganisaties, waaronder een groeiend aantal geriatrische revalidatiecentra. In totaal zijn in deze zorgorganisaties op dit moment 110 knowledge brokers actief. In 2016 werd een uitgebreide evaluatie gedaan: 76% van de knowledge brokers en 63% van de managers die op dat moment betrokken waren, hebben een digitale vragenlijst ingevuld. Hieruit bleek dat ze vrijwel allemaal vinden dat het netwerk zijn belofte waarmaakt: de inzet van knowledge brokers leidt in hun ogen tot betere revalidatiebehandeling voor mensen na een CVA (zie figuur 1). In dit artikel leest u een compilatie van de belangrijkste resultaten uit deze evaluatie.

Figuur 1. Wat levert het knowledge broker netwerk op?

	Knowledge brokers N=41 Eens (%)	Managers N=21 Eens (%)
De inzet van knowledge brokers heeft in onze instelling tot betere revalidatiebehandeling van CVA patiënten geleid.	95	95
Het knowledge broker netwerk CVA heeft ondersteund bij de implementatie van richtlijnen in onze behandelpraktijk.	95	91
Het netwerk biedt onze organisatie structuur voor verbeterprojecten.	64	70
Het netwerk stimuleert leren van kennis en ervaring van andere organisaties.	64	52
Het netwerk levert betere samenwerking in de keten op.	48	57
Ik zou deelname aanraden aan een andere organisatie.	92	86

Kwaliteitsverbetering

De belangrijkste reden die zowel knowledge brokers als hun managers noemen om tevreden te zijn over het netwerk is dat het resulteert in een praktische kwaliteitsverbetering van de zorg voor de CVA-patiënt. Aan knowledge brokers en managers is een voorbeeld gevraagd wat het netwerk hun organisatie heeft opgeleverd. Vrijwel allemaal noemen ze één of meer 'goede voorbeelden' die ze dankzij het netwerk hebben geïmplementeerd in hun behandelpraktijk. In kader 2 staan een aantal voorbeelden.

De goede voorbeelden worden verzameld rondom thema's uit de behandelrichtlijn, zoals het verhogen van de intensiteit van oefenen. Veel goede voorbeelden gaan over het bevorderen van het therapeutisch klimaat ofwel het revaliderend werken op de revalidatieafdeling. Revaliderend werken houdt in dat het team van zorgprofessionals de patiënt constant stimuleert om dingen weer zelf te doen. Dus niet alleen oefenen tijdens de uren fysiotherapie of ergotherapie, maar gedurende de hele dag alledaagse handelingen gebruiken als oefening, het liefst met hulp van familie.

Voor leden is informatie over deze goede voorbeelden beschikbaar via de digitale Kennisbank op de site van het Kennisnetwerk CVA NL. Naast informatie over het doel en de inhoud is daar voor leden allerlei praktische informatie, die behulpzaam kan zijn bij de

implementatie, verzameld, zoals namen van knowledge brokers en organisaties die er al ervaring mee hebben, tips voor de implementatie en producten, zoals protocollen en voorlichtingsmateriaal voor de patiënt.

Kader 2 - Goede voorbeelden

De Kennisbank Knowledge Brokers bevat inmiddels 20 goede voorbeelden. Elk jaar komen er een paar bij. Hieronder een aantal voorbeelden die veel geïmplementeerd worden in de geriatrische revalidatie.

** Maaltijdgroep*

De maaltijdgroep is bij uitstek een voorbeeld van taakgericht trainen. In een groep oefenen patiënten dagelijks alles rondom de maaltijd. Denk aan het inzetten van de hand en arm tijdens het eten, lopen naar de tafel, meenemen van spullen met een rollator en het vinden van spullen op tafel.

** Ochtend Activiteiten Training*

In de ochtend begeleiden de fysiotherapeut en/of ergotherapeut samen met de verpleging de patiënt bij het uit bed komen, douchen, wassen en aankleden. De patiënt oefent op deze manier functioneel en taakgericht en de verpleging en de therapeut wisselen kennis uit.

** Oefengids of -app*

Met een oefengids of app kunnen patiënten na een CVA zelfstandig oefenen. Een therapeut doet bij voorkeur de selectie en uitleg van de oefeningen. Het doel is het stimuleren van zelfstandig oefenen waardoor de intensiteit van oefenen verhoogd wordt.

**Patiënt en naaste bij het team*

Door het multidisciplinair teamoverleg plaats te laten vinden in aanwezigheid van de patiënt en zijn naaste worden zij gestimuleerd om in te brengen wat zij belangrijk vinden. Ze weten hierdoor ook beter wat er van hen verwacht wordt en wat zij kunnen verwachten. Er wordt door het team mét de patiënt en niet óver de patiënt gepraat!

Structuur

De knowledge brokers ontmoeten elkaar twee keer per jaar op regionale bijeenkomsten. Om betrokken te blijven bij de laatste ontwikkelingen worden tijdens deze bijeenkomsten regelmatig wetenschappers uitgenodigd. Ook delen de knowledge brokers tijdens deze bijeenkomsten hun kennis en ervaring. Het verbeteren van de projectleidersrol is een vast onderdeel van deze bijeenkomsten. Zo geven knowledge brokers feedback op elkaars verbeterplannen en is er ruimte voor het bespreken van problemen die ze gedurende de implementatie tegenkomen. De knowledge brokers vinden de netwerkdagen inspirerend. De uitwisseling van kennis, informatie en praktijkervaringen stimuleert verdieping en kwaliteitsverbetering.

Over hoe het netwerk bijdraagt aan praktische kwaliteitsverbetering zijn knowledge brokers en managers het in grote lijnen eens. Het netwerk ondersteunt en biedt structuur voor hun verbeterprojecten door het vaststellen van deadlines en het faciliteren van de uitwisseling van kennis en ervaring. Bovendien is er een goed netwerk van ervaren knowledge brokers uit andere instellingen waar je terecht kunt met vragen. De projecten worden daardoor gedegen uitgevoerd en geborgd en dit vergroot de kans op een succesvolle implementatie en het bereiken van goede resultaten. Verder zorgt deelname aan het knowledge broker netwerk ervoor dat hun organisatie tijd vrijmaakt voor verbeterprojecten. Het is een goede stok achter de deur en zo lukt het sneller en beter om de wens tot verandering om te zetten in een daadwerkelijke verandering.

Bottom up

Dat de leden van het netwerk allemaal behandelaars en verpleegkundigen zijn, is ook een kracht. Het zorgt voor draagvlak en herkenbaarheid bij collega's en problemen worden beter en eerder voorzien en opgelost. De resultaten zijn daardoor direct bruikbaar voor de werkvloer. Knowledge brokers ervaren deelname als dé kers op de slagroomtaart; leuk en goed voor de eigen ontwikkeling! Verder geven zowel managers als knowledge brokers aan dat netwerkdagen bijdragen aan betere samenwerking in de CVA zorgketen. Ook gaan ze bij elkaar op werkbezoek en zo leren ze van andere organisaties in hun keten. Ze horen en zien hoe het elders gaat, ook in de medisch specialistische revalidatie en het ziekenhuis.

Krachten bundelen

Kortom, deelnemers vinden dat het knowledge broker netwerk CVA resulteert in betere revalidatiebehandeling voor de CVA-patiënt. Het netwerk ondersteunt door inhoud en structuur te bieden en te faciliteren dat er van elkaar geleerd wordt. Het mooie is dat organisaties zo de krachten bundelen en gezamenlijk de CVA-zorg naar een hoger niveau tillen. En dat is van meerwaarde, want waarom zou je zelf het wiel uitvinden als het elders al goed loopt?

Geïnteresseerd in deelname? Klik [hier](#) voor meer informatie

(<https://www.kennisnetwerkcv.nl/boekpagina/knowledge-broker-netwerk>)

Met dank aan

Wij danken de knowledge brokers Brigitta Faber, Inge de Vries en Lotte Stegeman werkzaam in de geriatrische revalidatie voor hun input voor dit artikel.

Auteur(s)

- Drs. Mia Willems, zelfstandig innovatiemanager, Mia Willems innovatie & implementatie
- Eugenie M.C. Brinkhof, coördinator knowledge broker netwerk CVA, knowledge broker en fysiotherapeut, De Hoogstraat Revalidatie
- Marike Y. Jansen, coördinator knowledge broker netwerk CVA, knowledge broker en ergotherapeut, De Hoogstraat Revalidatie
- Liesbeth van Hoef, projectmedewerker, Kennisnetwerk CVA Nederland